

List ljudstvu v pouk in zabavo.

[illegible]

„Janez, saj si vendar prepričan, da si me
del? Zato mislim, da mora tvoje levo oko vend-
biti še živo, čeprav zdaj zopet nič ne vidiš.
Je tega vzrok vročina, ki ti je vnela oči. Pro-
bava doma; prodala bova nekaj žita in r-
zdravnika. Ta te ozdravi, saj je storil ž-
da pri ljudeh, ki so že več dni ležali

Slovenski mladeniči in močje, pomislite trezno vse to in spoznali boste, da je ostuden izdajalec lastne domovine, tat lastne in narodne sreče in oskrunjevalec poštenega slovenskega imena vsak, kdor bežni ubeži od vojakov, kdor uteče iz strahu pred vojaško službo čez mejo, ki med tovariši-vojaki hujša proti državi in oblasti. Kaj ne, slovenski mladeniči-vojaki, med vami ne sme biti in tudi ne bo nobenega, ki bi si zaslužil ime „izdajalec“?! Čuvajte čast in poštenje svoje in svojega rodu! Ostanite zvesti svojemu narodu in svoji domovini! Le na ta način se zopet povzpnejo, le na ta način se ubranimo sovražnega navala čez naše meje, dvignemo v sebi samozavest ter vrnemo svojemu narodu ono trdno vojaško ozadje, ki mu je potrebno, da se reši naš ugled in podkrepí naša pravica do vsega, kar je po vseh naravnih zakonih naše. Ne klonimo glave, naprej za našo sveto jugoslovansko in slovensko domovino!

Shod S. K. Z. v Posavju.

Rajhenburg, dne 5. maja.

liknili in hitre tekla, da morda tam dobi hitre
pomoci.

6. Odlučno protestiramo proti nasilstvom zemljelačnega Italijana in Nemške Avstrije, ki nas hočejo oropati najlepših, popolnoma slovenskih pokrajin.

K preosnovi šolskega zakona.

III.

Torej, poldnevni pouk bi nalagal učiteljstvu preteška bremena; odzvel bi mu prosti četrtek, ki mu je radi v resnici napornega dela v šoli za oddili živo potreben. Vchu tega bi učitelja čakalo popoldne prav enako težavno delo, kakor dopoldne in še vsak dan po več ur poučevanja, kakor doslej. Ravnotako bi bilo mnogo več truda s pripravo na pouk in popraviljanjem pismenih nalog. To bi bilo preveč, ampak temu se da pomagati, ne da bi zaradi te odpo- moči nastala večja gmotna bremena. Nasprotno! Če samo vzdrževalni troški občin bi se v mnogih slučajih znatno znižali. Treba bi bilo pač nastavitvi v raz-

Naše popolno, na podlagi mnogoletnih opazovanj in izkušenj utrjeno prepričanje je, da bi bila vpeljava poldnevnega pouka na kmečkih solah velika olajšava in dobrota tako za otroke, kot za starše. Takšna uredba pa bi tudi nikakor ne bila v škodo napredku, ampak bi se isti ob izbornem obisku, ob razorenjenju posameznih razredov glede tečnosti, ob ugodnejšem telesnem in duševnem razpoloženju otrok le še izdatno povzdignil. Zatorej zahtevamo odločno: šole na deželi se naj uredijo tako, kakor je to kmečkim razmeram primerno in naša ljudske zastopnike pa pozivljamo in rotimo, da ne pritrdijo nobenemu ljudskosolskemu zakonu, ki ne odговarja našim zahtevam in pri katerem niso sodelovali pravi, resnični zastopniki kmečkega stanu.

Ljudsko pritožbo.

Kdo so bili tisti slavni činitelji, ki so znali tako umetno, oziroma tako »resničnó« preračunati

dohodnino posameznega kmeta ali kočarja, ne ožirajoč se nato, kaj se proda, kaj vse se mora kupiti in v kakšnih revščinah se mogoče posameznik nahaja.

Ako bi bili dotični gospodje tudi sebi odmerili prilično svoto dohodninskega davka, bi se še ubogo ljudstvo ne razburjevalo tako. Toda žal, da so ti gospodje na sebe pozabili.

Obračamo se tem potom in prosimo mero-dajne činitelje, okrajne glavarje ter tudi deželno vladu v Ljubljani, naj vendar pregleda krivico, ki se godi nam ubogim kmetom, kočarjem; naj poduči tiste gospode pri davkarji, da bodo znali in vedeli, kdo ima tisočake letnih dohodkov in kdo se pa leto za leto pogreza v še večje dolgove. Ob enem pa prosimo tudi naše župane in občinske odbornike, naj vendar odprejo oči in pogledajo krivico, ki se godi nam malim posestnikom; naj nas ne pustijo obupati ali propasti. Saj zato so izvoljeni in postavljeni, da skrbijo in se potegujejo za blagor svojih občanov.

Imeli bi še mnogo gradiva za tebe, dragi »Gospodar«, toda ker vemo, da imate pomanjkanja prostora, moram nehati. Vendar pa želim, da bi moje vrstice ne ostale glas vpjiočega v puščavi, temveč, da bi dospele na določeno mesto in tam dobile svoj odmev. — Deželna vlada je že ukrenila vse potrebno, da se popravi krivica, ki se je komu zgodila po »zaslugi« prejšnjih nemčurskih uradnikov. Uredništvo.

Politične vesti.

Kronski svet. V soboto, dne 10. maja se je vršil na dvoru kronski svet, ki je razpravljal v notranji ureditvi države, kakor tudi o zunanjem položaju, zlasti na mirovni konferenci. Posvetovanje je trajalo od 10. do 13. ure.

Slovenske stranke in sicer Slovenska ljudska, Jugosl. demokratska in Jugoslovanska soc. demokratska so na skupnem sestanku dne 10. maja sklenile premirje. Ker stojimo neposredno pred odločitvijo svoje narodne usode, naj prenehajo po polsoma strankarski boji po časopisju in shodih. Medsebojne pritožbe bodo reševali medstrankarski posveti.

V jugoslovanski klub sta vstopila bosenska hrvaška poslanca fra Džak Bušić in fra Gjalić; tako je naš klub zopet za dva člana močnejši.

V Narodnem predstavništvu je vložil dr. Hohajec interpelacijo radi preganjanja prekmurskih Slovencev in radi previsokega zvišanja železniških tarifov zlasti v III. razredu. Celotno interpelacijo glede prekmurskih Slovencev smo objavili v pondeljki »Straži«. Interpelacijo glede železniških tarifov pa objavimo v petkovi »Straži«.

Boljševizem. Prijatelj, ki se je vrnil iz ruskega vjetništva, povedal mi je sledečo zgodbo: Na potovanju proti domu, zadel sem blizu mesta J. na četo boljševikov, ki so se bili odpravili iz mesta na »potreben« lov v okolico. Ne daleč, sreča tropo reven mušik (kmet) z vozom in konjem. Vse to je pa seveda tudi boljševikom ugajalo, ter takoj zahtevajo od kmeta naj jim prepusti kanja in kuretko (voz). Žal, da je kmetič tej želji malo preveč ugovarjal, ker konec je bil — da so boljševiki ustrelili kmeta.

Rumunske meje. Rumunija in Čehoslovaška bo imela skupne meje, tudi Poljska bo ob eni strani mejila na Rumunijo.

Nemčurska zalega v Račah. V tovarni drož so še nastavljen vedno le nemške moči, med temi zagrizena gospa Perco, katere mož je v vojski krasno živel kot nadporočnik, zdaj pa dela grozne dobičke, ker se mu je poverila razprodaja kvasa v Mariboru. So za iztirati in nastaviti domače moči. Ko se je raznesla tužna vest o polomu na Koroškem, razveseljevali so se v gostilni Möschl v Račah znani renegati: dr. Rizinsky, Bthe in Ahlč in krulili svojo himno: »Die Wacht am Rhein«. Iz Maribora gl. kol. odslovljen železničarski uradnik Kotinig službuje zdaj v Račah. Ta človek spada že davno v Viljemovo deželo; udeležil se je znane stavke in demonstracije vsenemcev na Glavnem trgu v Mariboru.

Glasilo izdajalcev »Deutsche Wacht« mora prenehati. V Celju bo izhajal nov nemški list pod imenom »Cillier Zeitung«. Za »Štajercem« je šla torej tudi strupena »Wacht« v krivo deželo.

Državno nadzorstvo nad posestvi. Kakor poroča »Murska Straža«, je deželna vlada v Ljubljani postavila v gornjeradgorskem okraju sledeča posestva pod državno nadzorstvo: Grof Trautmansdorf, nadzornik J. Kreft, poštar pri Sv. Jurju; vojvodinja Ahrenkerger, nadzornik J. Zemljč, župan v Radenci; grof Stubenberg, nadzornik J. Nemeš, župan v Okoslavcih; vojvoda Parma, nadzornik Josip Breznik, župan v Stanetincih; Stöger-Steiner, nadzornik Fr. Zemljč v Mursčaku; grof D'Avernas,

nadzornik Fr. Cobelj, gostilničar pri Kapeli; Josip Hildebrand, nadzornik Fr. Razlag, gostilničar v Radenci; baron Bruck, nadzornik K. Jurjevič, trgovec v Radenci; grof Bathany, nadzornik isti; samostan Admont in samostan Ren, nadzornik France Stajnik, tržan v Ljutomeru; bratje Kleinoschegg, nadzornik Dragotin Novak v Stroži vasi. — Ostala nemška posestva še pridejo na vrsto. Nadzornikom pristojajo obsežne pravice.

Volitve v nemškoštajerski deželni zbor so izpadle neugodno za socialne demokrate. Zmagala je krščansko-socialna stranka, katere ima 36 mandatov, socialni demokrate pa samo 24, nemška kmečka stranka, ki bo šla s krščanskimi socialci, 8, in nemška demokratska stranka (prej nacionalna ali liberalna) pa samo borna dva mandata. Izvoljen je tudi Wastian. V Gradcu so pri volitvah v občinski svet socialni demokrate propadli. Do večeraj opoldne je bilo oddanih za socialdemokratsko stranko 13.574, za združeno krščansko-socialno-nacionalno 17.343, in za druge stranke okoli 3000 glasov.

Jugoslavija dobi trgovske in bojne ladje stare Avstrije. Ministrski predsednik Protič je dobil od Pašića iz Pariza brzojavno obvestilo, da dobi Jugoslavija gotovo število trgovskih in bojnih ladij bivše Avstro-Ogrske. Vlada je že podpisala ukaz, da se sprejme večje število jugoslovanskih pomorskih častnikov v jugoslovansko vojno mornarico. V državni proračun za tekoče leto je postavljen kredit 40 milijonov dinarjev za prve potrebe pristanišč trgovske in bojne mornarice. — Jugoslovani bomo imeli morje, Nemška Avstrija pa ne.

Tedenske novice.

Birmovanje v dekanatu Maribor d. b. se vrši v tem je redu: Pri Sv. Lovrencu nad Mariborom v nedeljo, dne 18. maja, pri Sv. Mariji v Puščavi dne 19. maja, v Rušah dne 20. maja in v Lembahu dne 21. maja.

Solska mladina, kakor tudi odrasli, da celo kmečki ljudje delajo na sadnem drevju ogromne škodo. Zlasti po mestu se vidi, kako nosijo kar cele veje s cveti naokolo. Ali ni to brezvestno? Sadije je itak že tako drago, da si ga reven človek ne more kupovati, a sedaj se pa še s pokončevanjem cvetov povzroča še večje pomanjkanje tega prepotrebne živila. Učiteljice in učitelji delajte proti takemu vandalizmu, podučujte mladino, da ne hode sama sebi škodovala. Policija naj pa brezobzirno vsakega, ki nosi kak cvet sadnih dreves prime ter izroči njega, ako je pa mladoleten pa njegove vzgojitelje zaslužni kazni!

Ruška koč se bo otvorila proti koncu tega meseca in to zaradi popravil vsled poškodbe tatinskih vlomilcev po zimi. Podravska podružnica SPD kot lastnica Ruške kočice in Planinke opezarja člane, in druge osebe ki hočejo dalje bivati njenih zavetiščih, da se morajo v to svrhu že zdaj oglasiti, povedati natanko čas, kdaj hočejo v zavetišču bivati, število sob in postelj ter poslati naprej približno dve tretini stanarine. Postelja stane dnevno 4 K. Ker društvo ne ve, kje so raztrošeni njegovi bivši člani, prosi, da se sami javijo predsedniku ali g. Francu Pišku, posojilni škemu tajniku v Mariboru, Narodni dom. Udnina znaša 6 K, ustanovnina 100 K. Društveni odbor po pravilih ni dolžan sprejeti vsake prijavitelne osebe, da se ji ne vrinejo neljubi elementi. Občni zbor se bo vršil koncem maja, kar se bo še razglasilo. — Načelstvo.

Za jugoslovansko akademsko menzo v Zagrebu so darovali: presv. knezoškof dr. M. Napetnik 50 K, stelnj prost g. kanonik Matek 20 K, kanonik g. Arzenšek 20 K, knezoškofski dvorni kaplan g. Umek 10 K in dekan g. Stergar 10 K. Vsem da rovalcem priručna hvala!

Delavsko zavarovanje. Minister za socialno politiko je pripravil zakonski načrt za zavarovaje delavcev.

Bogoslovna fakulteta v Beogradu. Iz Beograda poročajo, da se otvori v jeseni na beograjskem vsenčilišču tudi bogoslovna fakulteta, katere beograjsko vsenčilišče dosedaj ni imelo.

Kako živimo na Dunaju? Slovenec, ki živi na Dunaju z ženo in dvema otrokoma, nam piše: »Na dan dobivam za 4 osebe 56 dek kruha in 2 deki umetne masti, ki je pa bolj podobna kolomazu, kakor masti, za vsakih 8 dni dobivam za 4 osebe pol kg moke, pol kg phanega ovsa, 1 kg soli in osminko kg kaveinega nadomesika pa za 1 mesec. Krompirja, fižola in graha ne poznamo več. Na trgu ne moreš kupiti nič drugega, nego kislj repo in zelje, neko pesušeno travo, katero imenujejo posušene zelenjad in k večjemu še kako redkev. Za kilogram koruze zahtevajo 10 kron, za kilogram kruha po 30 kron, za kilogram konjskega mesa 70 kron, svinjskega, govejega in telečjega mesa pa spleh ni več videti in se dobi samo pod roko. Vsled silnega stradanja smo tako oslabei, da se komaj držimo po koncu in se med hojo po ulicah spodtikamo tako, kakor če bi bili vinjeni. Vsled gladi ponirje na Dunaju vsak dan več sto

oseb. In v to deželo gladi si želijo naši Nemci in nemškutarji, katerim bi privoščili, ako bi si saj za en teden vžili stradanja na Dunaju in Gradcu. Prepričani smo, da bi bilo taka zdravilo za nje zelo dobro.

Prenos zemskih ostankov Zrinjskega in Frankopana. V zagrebškem kinu »Metropol« je bil te dni prvič videti film, ki predstavlja vse svečanosti, ki so se vršile ob prenosu relikvij obeh narodnih mučenikov od dunajskega Novega Mesta, odkar so ju dvignili iz desedanjega iz dosedanjega groba pa domler ju niso položili v zagrebški stolnici v grobnico. Med potovanjem se vidijo pozdravni sprejemi v Špilju, Pesnici, Mariboru, Celju, Zidanem mostu, Rajhenburgu in Brezicah. Lep je pogled v Špilju na ravne vrste naših vojakov na peronu. Videti je dr. Rosina, ko govori pozdravni govor. Ob strani pa mu stoji glavar dr. Lajnsič. Najlepši so pač izza potovanja prizori v Mariboru. Pogled na okrašen kolodvor, prihod vlaka, predvsem prisega generala Maistra in častnikov, aeroplan, ki kroži nad množico in nekaj krasnogan ljivega poslovljni pozdrav nebrojne množice, ko odhaja vlak. Igra se zelo hitro, prehitro, tako da je skoro nemogoče vse pregledati. Vendar se dobro razločijo in spoznajo v Mariboru vsi govorniki, tudi govornica Hrvatica, g. knezoškof z asistenco in zelo natančno bogoslovec Radanovič, ki stoji najbolj v ospredju in maha s svojo kadilnico. Lepo se vidijo slovesnosti v Zagrebu, med drugim prav razločno spreved, kjer korakajo zastopniki naših zasedajih krajev z razločno vidljivimi nadpisi kakor Reka, Trst, Gorica in drugimi. Svet bo lahko videl v tem filmu vsaj v malih obrisih manifestacije našega naroda za ujedinjenje. (Op uredništva: Ali bomo tudi v Mariboru videli te film?)

Osepnice so se takom prejšnj. tedna na novo pojavile: V Zgornjem Dupleku dva, v Terčovi trije, v Luščki vasi dva, v Novi gori občina Zgornja Bistrica dva in v Mariboru Franc Jožefova cesta št. 5 en slučaj.

Nemške tolpe so po Slovenskem Koroškem napravile nad 30 milijonov K škode na zasebnem in državnem imetju. Če ne bi imel general Maister vojakov, bi se tako godilo tudi slovenskoštajerskim hrajem.

Gospodarske novice.

Francija hoče biti v tesni trgovski zvezi z Jugoslavijo. V Parizu so se končali dne 8. maja govori, po katerih bodo Francozi ustanovili direktno železniško zvezo z Jugoslavijo.

Dve močno breji kravi in eno na novem mleku se zamenja za klavno živino. Naslov pove uredništvo.

Tobak je pri nas prepovedano saditi. Kdor bo kljub temu gojil tobačne rastline, bo občetno kaznovan. Jugoslovija bo itak imela dovolj tobaka.

Čebelarji! Sladkor za pitanje je tukaj, stane 7 K kolodvor Celje, pošljite vreče in denar. Čebelarsko društvo Celje.

Ribji lov v Sloveniji ni svoboden. Ker je ponekod razširjeno napačno mnenje, da je v Sloveniji ribji lov popolnoma svoboden, se naznanja, da temu ni tako, ter da še nadalje ostanejo v veljavi vsi dosedanj zakoni glede ribjega lova v slovenskih deželah.

Kmetijski stroji. Jos. Pfeier, tovarnar v Hodočah odda nov motor na bencin 3 konj. sile za 4500 K, 4 mline z 5. sitami za vsako zrnje, po 500 K, mali francoski avtomobil z gumijem 4000 K, 1 rezalnico za konjsko klajo, 300 K, 1 vitelj 500 K, 1 mlatilnico na vitelj ali motor 400 K. Večje število železnih koles za jermenje, debele dolge osi za mline ali žage, več obesečih in ležečih ležarjev, konična kolesa za mline ali žage, 1 veliki veternik (Ventilator), 3 železne duri za opekarne ali kotle, 2 velika mlinska droga s stolalom, različna kolesa za železno vrv in 2 brusna kamaa.

Vinogradniki! Okrajni zastop v Slovenski Bistrici ima še v zalogi nekaj škropilnih sredstev in sicer bakrene paste »Bosne«, belega galuna (prasek) in žveplenega nadomesila »natrium thiosulfat Saloidin«, katere se takoj oddajo.

Podpisovanje arzarnege posojila je podaljšano do 20. majnika.

Maribor. V četrtek, dne 15. t. m. popoldne od 2—6. ure se bo v Viktrinjski ulici št. 11 prodajalo prekajano meso kg po 20 K in jajca ko-mad po 50 v.

Maribor. V sredo 14. in četrtek 15. maja se ne bo vršilo napovedano cepljenje v deški ljudski šoli IV na vežbališču, pač pa se bo s cepljenjem na istem prostoru nadaljevalo v petek, dne 16. maja. Vendar pa se bodo spričevala o cepljenju omenjena dva dneva (sreda in četrtek) potenshi ob 17. uri (t. j. ob 5. uri popoldne) razdeljevala.

Sv. Anton v Slov. gor. Neka dekleta od Sv. Antona, katera se prištevajo tudi med gospodične kupujejo po fari jajca ter jih nosijo čez Radence v Nemško Avstrijo. Dekleta! Kje je Vaš ponos, Vaša čast? Takih Jugoslovank ne potrebujemo v Jugoslaviji. Imena teh deklet, — katere si služijo denar, da se vtihotapijo z našimi živali k nemškimi vojakom — objavimo v eni prihodnjih števil, če se ne bodo takoj poboljšale. Čudno se mi zdi, da obmejne oblasti pri Radgoni ne preprečijo kaj takega. In oblasti pri Sv. Antonu, kaj če bi tudi one kak korak storile v prid Jugoslaviji.

Sv. Andraž v Slov. gor. Fantje so nabrali na Florjanovo za slepe vojake 25 K.

Slov. Bistrica. Odvetnik Dr. Jesip Pučnik je otvoril pri nas odvetniško pisarno tik okrajne sodnije.

Slov. Bistrica. Tudi našim nemčurjem, katerih je še žalibog mnogo, so zrastle grebeni. Skrivajo se pod rdečkastim plaščem. V Gornji Bistrici so preteklo nedeljo »hajlali«, da je bilo groza, še celo »Wacht am Rhein« so hoteli peti, kar se jim pa ni posrečilo. Merodajno oblast prosimo, da se ti ljudje, ki so državi nevarni takoj spravijo na »varno«.

Celje. Komisar tukajšnje okrajne bolniške blagajne Ignac Sitter, ravnatelj konsumnega društva v Trbovljah, je bil na lastno prošnjo odpuščen. Imenovana sta sedaj za komisarja: Jožef Maro, vratar južne železnice v Celju, za njegovega namestnika in svetovaleca pa Ivan Rožman, gimnazijski profesor v Celju.

Celje. V soboto, dne 24. maja t. l. se bode vršila pred gostilno Škoberne v Celju za celi političen okraj celjski, klasifikacija onih vojaških konj, (last bivše armade), ki dosedaj še niso bili od pregledne komisije klasificirani. Posestniki, ki imajo vojaške konje in se ne morejo izkazati s potrdilom kake pregledne komisije za konje, oziroma oni, ki konje trdovratno ni o hoteli peljati k razredovanju (klasifikaciji) bodo plačali globo in se jim bodo vrhutega odvzeli konji.

Galicija pri Celju. Dne 15. aprila je na Zavru umrl 19letni mladenič Martin Verdel; nalezil si je v vojski sušico in prišel v očetovo hišo umreti! Bil je tih, vrl mladenič. Počivaj v miru! — Dne 23. aprila pa je na Gorici umrla Frančiška Stampe v 25. letu svoje starosti; tudi njo je pobrala neusmiljena jetika. N. p. v m.! — Neopisno škodo je tukaj napravila slana, ki je nastopila najmanj 10krat zaporedoma. Popolnoma so uničene črešnje, orehi, marelice, zgodnje bruske in jabelke, stara trta (izabela); tudi trava je tako omojena, da ne raste skoro nič, jedmeni se v nizkih legah naravnost suši o Ljudstvo je povsod potrlo; vendar pa se še najdejo ljudje, ki kljub vsem neugodam razgrajajo po krmah in pijančujejo, da človek tega ne more razumeti. Odlikujejo se v tem zlasti fantje (žel tudi nekatera dekleta), ki so se 1. maja v Celju oz. Šoštanju navzeli rdečega evangelija!

Dramlje. Nemila smrt je odtrgala nit življenja pridni Marijini družbenici Antoniji Leber, sestri g. bogoslovca Ivana Leber v Mariboru. Bila je večkrat previdna s sv. zakramenti v dolgotrajni bolezni. Velika množica jo je spremljala k zadnjemu počitku. Predno se je spreved napotil proti cerkvi, so zopet cerkveni pevci pretresljivo žalostinko in v imenu rajne se je poslovila Marijina družbenica Urška Jesenek od staršev, bratov in sester. Počivaj v miru! Žalujemo ostalim pa izrekamo srčno sožalje!

Rogatec. Tudi pri nas se je začelo novo življenje v narodnem in gospodarskem oziru. Dokaz temu je shod, ki se je vršil v nedeljo, dne 11. t. m. Shod je bil za naše razmere zelo dobro obiskan. Govoril je nadrevizor Vlad. Pušenjak, ki je onemogočil položaj po razsulu Avstrije, obširno razpravljal o gospodarskem položaju ter o delovanju kmetijske družbe in njenih podružnic. Izvolil se je odbor kmetijske podružnice, ki se je ustanovila za župnije Rogatec, Sv. Florijan in Sv. Rok. Gosp. dekan Šalamun je govoril o potrebi organizacije kmetov in vabil k pristopu v kmetijske podružnice. Splošna želja je, da se večkrat prirede pri nas poučni shodi, ker je ljudstvo željno pouka.

Sv. Rok ob Solli. Na našem prijaznem gričku se je menda prvič vršil političen shod, katerega je priredila SKZ. Zanimanje za shod je bilo veliko in udeležba za naše razmere prav lepa. Na

shodu je govoril nadrevizor Vlad. Pušenjak o splošnem političnem položaju, razpravljal o vseh dnevnih gospodarskih vprašanjih in razložil program Slov. Kmečke Zveze. Zborovalci so z zanimanjem sledili izvajanjem govornika, ki je ovrget razne laži in vznemirljive novice, katere razširjajo v cellem okraju rogaški nemškutarji.

Stoperce. Anton Kores, posestnik v Čermoži, župnije Stoperce, vljudno prosi, naj se mu blagovoli sporočiti proti primerni nagradi, kdo kaj ve o njegovem sinu Štefanu, kateri se je peljal iz italijanske fronte 1. nov. 1918 zvečer iz Ljubljane proti Celju. Do danes še ni sledu o njem.

Brežice. Odvetnik dr. Gustav Rosina je otvoril odvetniško pisarno v Brežicah v nekdanji Mrzovi hiši št. 11.

Bizeljsko. Umrl je v Oresju pri Bizeljskem Windischgrätz-ov lovec Gregor Lamut. V tej službi je bil 40 let, vendar je bil do zadnjega diha navdušen Slovan. Da je bil v obče priljubljen, je kazal tudi njegov pogreb. Na zadnji poti so ga spremlili tovariški lovci in so mu oddali ob odprtem grobu častno salvo. Počivaj sladko, dragi Gregor!

Rajhenburg. Grozna svetovna vojska, ki je vsemu človeštvu vsekala nezaceljive rane, tudi cerkvi ni prizanašala. Posebno hudi udarec je bil za cerkev, da je morala izročiti v vojne namene krasne zvonove. S kakšnim trdom si je naše ljudstvo pridobilo krasne zvonove, ki bi jim naj oznanjali mir in jih opominjali k molitvi. S solzami v očeh so se poslavljali od ljubih jim zvonov. In sedaj, ko je kolikortoliko nastopil mir je zopet njih prva skrb, da si priskrbijo zvonove. To je pokazal tudi skrbni cerkveni ključar podružnice sv. Jakoba, Jožef Radej, posestnik in župan v Dovškem. Koliko se je trudil, da bi cerkvi sv. Jakoba priskrbel nov zvon. Dne 4. majnika je bil tako srečen, da je videl sad svojega truda, kajti ta dan je mil. g. kanonik in dekan Jožef Mešiček blagoslovil pri cerkvi sv. Jakoba nov jeklen zvon. Daroval je nato slovesno sv. mašo, pri kateri se je že oglašal novoblagoslovljeni zvon. Po končani cerkveni slovesnosti pa se je začel domači praznik za ugledno Radej-ovo hišo. Udeležili so se tega praznika mil. g. kan. in dekan, dr. Jankovič, podpredsednik narodnega veča, domača duhovščina, cerkveni pevci sv. Jakoba, Radejevi sorodniki ter ožji njegovi prijatelji. Vsem bo ostal ta dan v najlepšem spominu.

Sv. Križ pri Lutomernu. (Zahvala.) — Pri izboru uspeli gledališki igri »Rokovnjatic«, dne 21. aprila t. l., blagovolili so naši pokrovitelni dilentanti svoj čisti prebitek 234 K podariti v prid tukajšnji šolski mladosti, za koji velikodušni znesek se šolsko vodstvo v imenu revnih šolarjev najtopleje zahvaljuje! Bog plati!

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Na belo nedeljo, po rani službi božji, je priredil član Narodnega predstavnštva Ivan Vesenjak, lep shod SKZ, na katerem je točno poročal o svojem delovanju sploh, zlasti pa še za naš okraj. Zahvalimo se mu za njegov trud z ozirom na dohodninski davek, ki je bil od brezvestnih uradnikov res previsoko odmerjen. Uspešno je posređeval pri oblastih za podporo za naše uboge pleterske pogorelce in za strojno zadrugo, kateri je pogorela mlatilnica. Točno je poročal o volilni reformi, o denarnem vprašanju in o vojnih posojilih. Sklenile so se tozašne resolucije. Okrajnemu zastopu ptujskemu se pošlje resolucija, v kateri zahtevamo, da se nam napravi okrajna cesta skozi Sv. Lovrenc proti Cirkovcam, katera je že projektirana, pa se vsled brezbriznosti prejšnjih ptujskih gospodov ni gradila.

Ustanovitelj socialdemokratov in njihov nauk. Ruski boljševiki.

(Kmetom v pouk.)

Socialdemokrati so začeli zopet prirejati shode in agitirati za svojo stranko. Celo na kmete hodijo in da bi dobili več pristašev za se, so začeli izdajati za kmete svoj časopis »Ljudski glas«. Zato je potrebno, da se seznanimo z ustanovitelji socialnih demokratov in z njihovimi nauki.

Znanstven ustanovitelj socialdemokratov je Karel Marks, ki je spisal več učenih knjig. Njegov zvest pristaš in agitator za njegove nauke pa je bil Ferdinand Lasal (Lassalle). Karel Marks je bil jud, sin nekega advokata, rojen v Trieru na Nemškem l. 1818. Bil je zelo svobodomiseln, o veri govori v svojih knjigah vedno z nekim zaničevanjem. Tudi Ferdinand Lasal je bil jud, rojen v Vratislavi leta 1825. Njegov oče je bil trgovec s svilo.

Čudno je, da sta bila oba, Marks in Lasal, silna nasprotnika slovanskih narodov. Marks pravi o Slovanih, da nimajo nobene bodočnosti, da so umirajoč narod; o slovanskih voditeljih pravi, da so panslavistični sanjači. Se huji je bil Lasal; njegovo mišljenje je naravnost — vse-

nemsko. Nemcih pravi, da so v svoji omiki višji nego drugi, zato morajo gospodariti.

Ustanovitelji socialdemokracije so torej judje, zato ni čudno, da so tudi sedanji voditelji skoro povsod judje. Iz tega je tudi razvidno, zakaj se mnogi socialdemokratski nauki krščanstvu naravnost nasproti in sovražni. Kakšni pa so ti nauki?

1. Vsa zasebna lastnina, zemljišča, postopja in tovarne itd. se morajo vzeti sedanjim lastnikom in morajo postati skupna last, tako n. pr. je sklenil mednarodni socialistični delavski snod v Londonu l. 1896: »Vse zemljišče se izpremeni v skupno last.« Isto so sklenili v Erfurtu leta 1891 in na raznih drugih shodih.

2. Socialdemokrati hočejo odpraviti vero. Karel Marks pravi, da ni Boga in ni duše; vse je le izpremenljajoča se stvar. Bebel, bivši voditelj nemških socialdemokratov, pravi, da prepusti nebesa angelom in vrabcem. Liebknecht pravi: »Jaz sem brezbožnež, ne verujem v Boga.« Erfurtski program pravi: »Vera se proglasi za zasebna reč.« Toda, kako to umevajo, kažejo sedanji boljševiki. Ti so na Ruskem in na Ogrskem vrgli krščanski nauk iz šol. Kot poročila pravoslavni nadškof Silvestar iz Omska v Sibiriji papežu Benediktu v Rim, so boljševiki na Ruskem oropali najbogatejše cerkve v Kremu v Moskvi, v Jaroslavu itd., druge so oskrunili, umorili so nadškofa Vladimirja v Kijevu in okrog 20 škofov in na stotine duhovnikov. Pred smrtno obsodbo odsekajo boljševiki svojim žrtvam roke in noge. Nekatere so celo žive zakopali. Tako se glasi škofovo poročilo. To pač ni »zasebna stvar«.

3. Socialdemokrati hočejo, kakor pravi Bebel, »zakon povzdigniti na višjo stopinjo.« Pa v čem je ta »višja stopinja?« Engels, prijatelj Marksov, pravi: »Žena je spet dobila pravico ločiti zakon in, če se z možem ne razume, pač gresta narazen.« Kako socialdemokrati umevajo zakon, kažejo najbolje sedaj boljševiki na Ruskem, ko oskrunjuje redovnice, proglašajo podržavljenje žensk in svobodo najhujših strastij, kot poročila nadškof Silvestar papežu Benediktu. Jednako delajo socialdemokrati na Ogrskem, kjer uvajajo »svoboden zakon«.

To so glavni nauki socialdemokratov, s katerimi hočejo osrečiti svet. Nekateri hočejo te nauke dobesedno izvajati v dejanju in ti se zato imenujejo strogi socialdemokrati ali marksisti, takimenovani po Marksu, ki je ta načela proglasil. Ti hočejo, da bi proletarijat, t. j. tovarniški delavci, železnice, itd. dobili v roke vso politično oblast. Drugi socialdemokrati so zmerni, ki hočejo le deloma izvesti ta Marksov program ter hočejo sodelovati z meščanskimi strankami.

Strogi in zmerni socialdemokrati imajo skoraj v vsaki državi drugačno ime. Na Ruskem se imenujejo strogi socialdemokrati boljševiki od ruske besede boljšoj, kar pomeni velik ali večji, ker več nudijo v družabnem oziru, t. j. Marksov program hočejo dobesedno izvesti. V Rusiji imajo zdaj vso moč v rokah boljševiki, kateri uganjajo najgrša zverstva in bodo Rusijo uničili, ako ne bo kmalu konec njihovega gospodstva. Voditelji boljševikov so razen Lenina in Lučenarskega sami judje. Ti vladajo veliko bolj nasilno kot nekdanji car. Zmerni socialdemokrati na Ruskem se zovejo menjševiki, od besede manj ali pa manj, ker manj nudijo v družabnem oziru, t. j. hočejo Marksov program le deloma izvesti. Eden takih je bil minister Kerenski, ki je složno vladal z meščanskimi strankami, dokler ga niso vrgli boljševiki. V Nemški Avstriji in na Ogrskem se strogi socialdemokrati imenujejo komunisti, od latinske besede komunis — skupen, ker hočejo, da bi bilo vse skupno in ne osebne lastnine. Na Nemškem se imenujejo strogi socialdemokrati marksisti ali spartakovci, takimenovani po umorjenem voditelju Liebknechtu, ki se je v listih podpisoval z imenom Spartakus. Zmerni socialdemokrati se pa v Nemčiji imenujejo revizionisti, ker hočejo, da se revidira (pregleda) strogi Marksov program. Ti vladajo zdaj v Berlinu skupno z meščanskimi strankami. Njegov voditelj Scheidemann je prvi minister.

V Jugoslaviji se socialdemokrati že tudi ločijo v zmerno in strogo ali boljševike. V Osijeku so zadnji čas zaprli več takih boljševikov, med njimi dr. Fischerja in Lustiga. Ta dva sta gotovo juda. Dr. Fischer je na nekem shodu hudo zabavljaj zoper vladajočo v Beogradu, Seveda če bi on prišel do vlade, bi na vse potlačil in uničil, kar bi se mu ne uklonilo. Boljševiki poznajo svobodo le za se, za druge imajo vsežala in svinec. Moramo biti pozorni, ker ti ljudje zelo agitirajo. Prave namene skrivajo, a na shodih obljubujejo ljudstvu nebesa, da bi jih vjeli v svoje mreže. Kaka nebesa prinašajo socialdemokrati, kažejo najbolje judovski boljševiki v Rusiji in še bolj judovski komunisti na Ogrskem. Gorje deželci, kjer dobé taki ljudje oblast v roke! Pridruži se jim vsa sodrga, vsi nezadovoljniki, vsi tisti, ki hočejo dobro živeti in nič delati. Ti ljudje ne poznajo nobenega reda, zato so zverstva, ropi in morija na dnevnem redu!

Socialdemokratskih shodov vobče ne obiskujmo! Če ga kje na kmetih prirede, zavrnimo pa prav krepko njihove krive nauke! Mi ne potrebujemo naukov judovskih boljševikov. Naša nova država bo že sama vse preskrbela, kar je ljudstvu v korist. Razdelila bo veleposestva med vinčarje in male posestnike, podržavila bo tovarne, železnice in rudokope, da ne bodo imeli dobička posamezniki, marveč skupnost, t. j. država.

Slovenci širite Slov. Gospodarja!